

Urbanistyka a planowanie układów komunikacyjnych (II) Praktyka Częstochowy

Utworzono: piątek, 29, październik 2010 08:28 Marek Przedziński



Powstaje pytanie: czy planowanie przestrzenne to działanie samo w sobie? Odpowiedź brzmi: nie. Jest dziedziną integrującą i może wynikać w treści proponowanej polityki. Ale co stanowi główny wsad pozwalający na sporządzenie studium uwarunkowań i dalej miejscowych planów? Twierdzę, że oczywiście poza innymi opracowaniami takimi jak np. opracowanie ekofizjograficzne, podstawą do opracowania, sporządzenia prawidłowego aktu polityki przestrzennej jest studium komunikacyjne/transportowe.

Poza tym z wcześniejszego opisu wypływa wniosek, że planowanie systemu transportowego, a dla działań krótkoterminowych również inżynieria ruchu, są jednymi z podstawowych dziedzin kształtowania oraz przewidywania przestrzeni. Dlaczego? Dlatego, że polityka przestrzenna gminy, której wyrazem jest „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”, bez studium transportowego/komunikacyjnego nie stanowi dokumentu do końca prawidłowego.

W województwie śląskim tylko niektóre gminy posiadają opracowane studia komunikacyjne/transportowe. Częstochowa jest miastem, które nie posiada aktualnego studium transportowego/komunikacyjnego. Tym niemniej odnośnie rozwoju systemu transportowego Rada Miasta przyjęła trzy kluczowe dokumenty:

1. Polityka transportowa dla miasta Częstochowy - uchwała RM Nr 449/XXXIII/2004 z dnia 5 lipca 2004 roku;
2. Strategia rozwoju miasta Częstochowy w perspektywie roku 2025 – uchwała RM Nr 520/XLV/2009 z dnia 24 sierpnia 2009 r.;
3. Zintegrowany Plan Rozwoju Transportu Publicznego dla miasta Częstochowy na lata 2009-2015 – uchwała RM Nr 496/XLIV/2009 z dnia 29 czerwca 2009 r.

Urbanistyka a planowanie układów komunikacyjnych (II) Praktyka Częstochowy

Utworzono: piątek, 29, październik 2010 08:28 Marek Przedziński

Brakuje miastu natomiast dokumentu określającego zasady rozwoju układu drogowego, określonego w ustawie o drogach publicznych jako „Plan rozwoju sieci drogowej”. W związku z powyższym głównym zadaniem planistycznym Zarządu Dróg Miejskich i Transportu powinno być opracowanie studium transportowego i w jego efekcie przyjęcie brakującego dokumentu dotyczącego sieci drogowej i transportu publicznego.

Polityka transportowa dla miasta zakładała, że:

- generalnym celem przekształceń i rozwoju systemu transportowego w Częstochowie będzie poprawa sprawności i bezpieczeństwa przemieszczania osób i transportu towarów, przy równoczesnym ograniczeniu uciążliwości transportu dla środowiska,
- modernizacja i rozwój systemu transportowego powinny służyć stymulowaniu rozwoju gospodarczego i kształtowaniu ładu przestrzennego oraz poprawie wizerunku miasta jako ośrodka o znaczeniu krajowym oraz światowego centrum kultu religijnego.

Jako cele szczegółowe określono:

1. zapewnienie sprawności funkcjonowania miasta przy rosnącym poziomie motoryzacji,
2. poprawa jakości transportu zbiorowego,
3. poprawa warunków parkowania,
4. ograniczenie uciążliwości transportu dla środowiska, w tym zwłaszcza hałasu i zanieczyszczenia powietrza,
5. poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
6. poprawa ekonomicznej efektywności transportu.

Jako podstawę polityki transportowej przyjęto strategię zrównoważonego rozwoju prowadzącą do osiągnięcia równowagi pomiędzy: rozwojem gospodarczym, osiąganiem celów społecznych i ochroną środowiska. Studium transportowe powinno określić dalsze kierunki rozwoju sieci drogowej i komunikacji pasażerskiej w nawiązaniu do rozwoju przestrzennego i gospodarczego miasta. Poprzedzone pomiarami natężeń ruchu drogowego, źródeł i celów podróży, napełnienia środków komunikacji publicznej, warunków ruchu i podróży, powinno dać diagnozę stanu istniejącego i powodów ograniczeń oraz kierunków rozwoju sieci transportowych, by osiągnąć cele zakładane w strategicznych dokumentach przyjmowanych przez Radę Miasta.

Dla sieci drogowej najistotniejsze znaczenie mieć będzie hierarchizacja układu drogowego określająca:

- układ dróg tranzytowych i ich powiązanie z projektowaną autostradą i głównymi punktami ruchotwórczymi na terenie miasta,
- powiązania drogowe z terenami przyległymi do miasta,
- główną sieć powiązań miejskich międzydzielnicowych,

Urbanistyka a planowanie układów komunikacyjnych (II) Praktyka Częstochowy

Utworzono: piątek, 29, październik 2010 08:28 Marek Przedziński

- podstawową sieć dróg dzielnicowych,
- zasady bezpośredniej obsługi komunikacyjnej terenów mieszkaniowych, przemysłowych i śródmiejskich w tym wyznaczenie stref ruchu uspokojonego i obszarów wyłączonych z ruchu samochodowego.

W tym zakresie konieczna będzie stała współpraca ze służbami planowania przestrzennego zarówno w okresie opracowywania studium, jak również przy jego eksploatacji, okresowej kontroli spójności oraz koniecznych korektach przyjętych rozwiązań. W najbliższym czasie szczególnej uwagi wymagać będzie proces projektowania i realizacji układu komunikacyjnego związanego z autostradą A1. Dotyczyć to będzie połączeń miasta z węzłami autostradowymi, jak również zapewnienia potrzebnych powiązań terenów przecinanych autostradą z przyległymi gminami.

Do najpilniejszych zadań w zakresie drogownictwa należy zaliczyć:

- poprawę stanu dróg wylotowych z miasta,
- uzupełnienie sieci głównych międzydzielnicowych,
- stworzenie podstawowej sieci dróg w dzielnicach peryferyjnych,
- doskonalenie systemu organizacji ruchu dla poprawy bezpieczeństwa i sprawności sieci,
- wypracowanie i wdrażanie zasad parkowania na terenach o dużej intensywności zagospodarowania.

W związku z przejęciem przez MZDiT funkcji zarządu transportem publicznym stanęły przed jednostką nowe zadania organizacyjne. Konieczne będzie wypracowanie zasad funkcjonowania komunikacji publicznej na obszarze miasta i strefy podmiejskiej (współpraca z powiatami i gminami aglomeracji) przy uwzględnieniu przede wszystkim bezpieczeństwa i wygody pasażerów oraz ekonomiki działania. Konieczne będzie w oparciu o studium transportowe:

- integrowanie dworców pasażerskich (PKP, PKS komunikacja komunalna)
- budowa przystanków przesiadkowych,
- preferowanie komunikacji autobusowej w organizacji ruchu (wydzielone pasy ruchu, wydzielone i zsynchronizowane fazy w sygnalizacji świetlnej),
- racjonalizacja rozkładów jazdy z uwzględnieniem autobusów o różnej pojemności,
- wprowadzenie zasady przetargów na wykonywanie usług przewozowych autobusami,
- wprowadzenie ujednoliconego systemu biletowego.

Działania kierowane na poprawienie wygody i sprawności komunikacji publicznej powinny stworzyć rzeczywiste warunki preferencyjne dla tej formy transportu. Zachęcić też do korzystania z transportu publicznego w masowych dojazdach do pracy, usług i szkół oraz na imprezy masowe, szczególnie do obszarów gęsto zainwestowanych gdzie występują trudności w zaspokojeniu miejsc parkingowych.

Urbanistyka a planowanie układów komunikacyjnych (II) Praktyka Częstochowy

Utworzono: piątek, 29, październik 2010 08:28 Marek Przedziński

W podsumowaniu zauważyć należy, że nowa jednostka, jakim jest MZDiT, musi współpracować z właściwymi kompetencyjnie wydziałami i jednostkami Urzędu Miasta Częstochowy w zakresie realizacji polityki przestrzennej. Dokumentem strategicznym w zakresie kształtowania polityki przestrzennej miasta jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy”.

Odnosząc się w kontekście powyżej przedstawionych prerogatyw działania MZDiT do „Studium uwarunkowań ...”, uzasadnionym jest, aby przy dynamicznym rozwoju miasta, w tym dokumencie wprowadzane były - możliwie na bieżąco - zmiany dotyczące gospodarki przestrzennej (zarządzanie przestrzenią publiczną). Kluczową rolę w monitorowaniu „Studium uwarunkowań ...” i wynikiem tego ewentualne wprowadzenie zmian w zakresie polityki transportowej oraz drogowej, stanowiło będzie wyżej wymienione „Studium transportowe”. Dodam na koniec, że zaczynając od urbanistyki i przedstawiając powyższe dziedziny działań wpływające z inżynierii ruchu, mogę z całą powagą powiedzieć, że są to dziedziny i działania bezwzględnie zależne od siebie - bo jest to system publiczny.

Marek Przedziński
dyrektor
Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu
w Częstochowie

Materiał został przygotowany na seminarium Stowarzyszenia Klub Inżynierii Ruchu pt. „Problemy transportowe, w tym inżynierii ruchu, w zagospodarowaniu przestrzeni miasta” - 21 października 2010 r., Poraj k. Częstochowy.